

KOMISARIAT RZECZNY POLICJI

<https://rzeczny.policja.waw.pl/kr/komisariat/historia/1065,Historia.html>
2022-01-18, 22:44

HISTORIA

Data publikacji 05.02.2009

Bieg historii policji rzecznej nierozzerwalnie łączy się z biegiem nurtu Wisły. To Ona jest dla tej formacji opiekuńczą matką, zrędliwą żoną i rozkapryszona kochanką. Aby prześledzić dzieje stuletniej już specjalistycznej jednostki trzeba zacząć u samego źródła i dać się ponieść nurtowi, by z jego biegiem odkrywać kolejne karty historii. Dumni z tego co już za nami, staramy się podtrzymywać opinię o szczególnej jednostce walczącej z wodnym żywiołem. Bo ten bieg nie ma jeszcze swego końca...

W żmudnej pracy układania cegiełki po cegiełce wznosi się olbrzymi gmach Rzeczypospolitej. W zakresie organizacji Policji Państwowej uczyniono krok naprzód w skoordynowaniu policji wodnej. Ma ona niewątpliwie znaczenie pierwszorzędne, jeżeli się zważy, że rzeki, jeziora i morza staną się wkrótce głównymi arteriami życia kraju. Aby takimi się stały należy je uregulować nie tylko pod względem technicznym, lecz i społecznym. To zadanie ma wypełniać policja wodna. Jak wiadomo ogniskuje się ona w specjalnej komendzie policji wodnej przy Komendzie Głównej P.P. Po ukonstytuowaniu organizacji tej w Warszawie, poczęto promieniować na cały kraj, uzgadniając procedurę i atrybuty.(Gazeta Policji Państwowej nr 24 z 1920 roku, s.11)

1920-1939

Bezpośrednio po I wojnie światowej na terenie Polski działało wiele organizacji służby bezpieczeństwa, a wśród nich Straż Rieczna. Straż Rieczna, licząca 30 funkcjonariuszy, była formacją zbrojną z obszarem działania ograniczonym wyłącznie do rzeki Wisły. Wraz z odzyskaniem niepodległości na odzyskanych terenach Rzeczypospolitej powstała z dniem 24 lipca 1919 roku Policja Państwowa. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych wydane na podstawie Ustawy z dnia 24 lipca 1919 roku o Policji Państwowej powołało „dla zapewnienia bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego na drogach wodnych (...), specjalne oddziały Policji Państwowej, których działalność ogranicza się w zasadzie na koryto rzeki, pas nabrzeżny, przystanie i porty”. Oddziały te podlegały okręgowym komendom Policji Państwowej.

Rozporządzeniem wykonawczym Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanym w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych z dnia 26 lutego 1920 roku przekształcono Straż Rieczną, pełniącą służbę na Wiśle i podległą Ministrowi Robót Publicznych z dniem 1 kwietnia na policję państwową, pozostającą pod nadzorem Ministra Spraw Wewnętrznych. Przy Komendzie Głównej ustanowiono Urząd Nadkomisarza Inspekcyjnego Policji Państwowej, który miał uczestniczyć m.in. w komisjach kwalifikacyjnych i oraz współdziałać w obsadzaniu komisariatów i posterunków rzecznych w porozumieniu z odnośnymi komendantami okręgowymi. Funkcjonariusze komisariatów rzecznych rekrutowano spośród zgłaszających się kandydatów oraz funkcjonariuszy zlikwidowanej Straży Riecznej. Stworzono cztery okręgi (krakowski, kielecki, lubelski, warszawski) w obrębie których tworzono posterunki wodne.

Do szczególnych obowiązków funkcjonariuszy policji państwowej rzecznej należały m.in.: ochrona porządku i bezpieczeństwa publicznego w zakładach i urządzeniach portowych w porozumieniu z organami żeglugi oraz udzielanie pomocy organom żeglugowym, nadzór nad wykonywaniem przepisów o ochronie rybołówstwa, zapobieganie zanieczyszczeniu, zamulaniu oraz zatrutowaniu drogi wodnej, służba ratownicza i czuwanie, by w miejscach uznanych za niebezpieczne lub zakazane, nie kąpano się lub nie pojono zwierząt.

Posterunek rzeczny w stolicy podlegający pod okręg warszawski z polecenie komendanta głównego P.P został z dniem 1 lutego 1921 roku włączony do komendy P.P. policji okręgu VI m. st. Warszawy. Terytorium tego komisariatu obejmowało rzekę Wisłę z jej pobrzeżami po prawej i lewej stronie w obrębie tzw. Wielkiej Warszawy (od Modlina po Górze Kalwarię). Lokal komisariatu wodnego mieścił się przy ulicy Rybaki, a funkcję kierownika tymczasowo powierzono aspirantowi Stefanowi Rajnhardtowi, a nadzór inspekcyjny komisarzowi Zygmuntowi Kudelskiemu.

1939-1944

W 1939 roku po wybuchy II Wojny Światowej powołano do życia Polską Policję, na podstawie zarządzenia generalnego gubernatora dr Hansa Franka. Na podstawie tego aktu policja została przekształcona w służbę komunalną i pełniła funkcję ochrony porządku publicznego jako siła pomocnicza policji niemieckiej. Niestety nie udało mi się dotrzeć do wzmianek dotyczących policji wodnej.

1944-1990

W sierpniu 1944 roku Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego rozwiązał cały korpus Policji Państwowej traktując „granatowych policjantów” jak spadkobierców policji przedwojennej. Postanowiono zerwać z wszelką tradycją i powołać do życia zupełnie nową instytucję, jaką była Milicja Obywatelska. 7 października 1944 r. na mocy Dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego Milicję Obywatelską. Faktycznie formacja ta istniała już od lipca 1944 r. i rozpoczęła działalność na wyzwolanych stopniowo terenach.

Mało wzmianek można znaleźć o organizacji służby wodnej w tym czasie. W Dekrecie z dnia 21 grudnia 1955 roku o organizacji służby i zakresie działania Milicji Obywatelskiej w art. 6 pkt 8 czytamy, że w zakresie działań MO leży czuwanie nad przestrzeganiem przepisów porządkowych na przystaniach wodnych, plażach i kąpieliskach. Nie da się jednak nie zauważyć działań funkcjonariuszy, które szczególnie dobrze wpasowywały się w silną w tym czasie propagandę dbającą o jak najlepszy wizerunek formacji w społeczeństwie. Liczne akcje na wodzie, nowoczesny sprzęt, wyratowania tonących i samobójców. W tym czasie komisariat znajdował się wpieryw w jednym z budynków Warszawskiego ZOO przy ulicy Ratuszowej, a od roku 1967 siedzibę przeniesiono do Portu Praskiego do budynku przy ulicy Wybrzeże Szczecińskie 6 (ta lokalizacja jest niezmienna do dnia dzisiejszego).

1990-2020

Zapoczątkowana w 1989 roku w Polsce transformacja ustrojowa i przemiany społeczne oraz gospodarcze odcisnęły pozytywny ślad w wielu obszarach funkcjonowania państwa, w tym oczywiście policji. Zmiany podstaw prawnych odnoszące się do funkcjonowania organów policji w Polsce nastąpiły w kwietniu 1990 roku. 6 kwietnia uchwalona została Ustawa o Policji rozwiązująca tym samym Milicję Obywatelską. Zgodnie z art. 4 ustawy w ramach Policji wyróżniono policję specjalistyczną, w tym kolejową, wodną i lotniczą.

Zmienne losy państwa, które dotyczyły Policji jako formacji odpowiedzialnej za bezpieczeństwo nie miały aż tak wielkiego znaczenia dla komisariatu rzecznoego. Policjanci wodni musieli działać głównie pod wpływem praw jakimi rządzi się sama rzeka co wpływa bezpośrednio na życie dookoła niej. Zmieniająca się władza zauważalna była bardziej pod względem nomenklatury, umundurowania i sprzętu.

Cała reszta można powiedzieć była niezmienna - raz była powódź, raz susza; po wodzie pływały statki zawodowe i turystyczne, na plażach i w odzie wypoczywali ludzie, ten i drugi parał się kłusownictwem rybackim, inny kradł drzewo i faszynę z pobliskich nabrzeży. Woda w rzece płynie nieustannie, a po niej patrole policji rzecznoej. I tak już od stu lat...

